

Dancz Ákos Gyula

Fenntartható és/vagy igazságos? – Innovatív közlekedésfejlesztési aspektusok Szeged példáján keresztül

Sustainable and/or fair? – Innovative transport development aspects through the example of Szeged

Kulcsszavak: mobility as a service, MaaS, Accessible transport, Disability, Inclusive transport

A digitalizáció részévé vált az életünknek, ezért a közlekedés fejlesztéséről szóló gondolatokat is ez keretezi. Napjaink felmerülő „nagy kihívásait” is gyakran a feltörekvő technológiáink révén kívánjuk megoldani, ezek azonban nem feltétlenül képesek egységesen kezelni a fenntarthatósági és társadalmi kérdéseket.

A mobilitás, mint szolgáltatás (MaaS) egy újszerű mobilitási koncepció, amelyet a digitalizáció hívott életre. A MaaS alapú rendszerek mára a világ számos fejlett városában megjelentek, jellemzőikben és működési szintjükben eltérnek egymástól. A MaaS-t úgy népszerűsítik, hogy az minden felhasználói csoport számára elérhető mobilitást kínál. Felmerül a kérdés, hogy egy fenntarthatónak vélt mobilitási koncepció valóban képes-e mindenki számára hozzáférhető szolgáltatást biztosítani?

Dolgozatom célja, hogy a nemzetközi gyakorlatok alapján reflektáljak Szeged és vonzáskörzete tekintetében a MaaS koncepció bevezetésének lehetőségére, valamint a digitális akadálymentesítés példáján keresztül felhívjam a figyelmet azokra a társadalmi szempontokra, amelyeket szükséges figyelembe venni a jövőbeli közlekedésfejlesztési projektek során. Arra keresem a választ, hogy miként lehetséges Szeged és vonzáskörzetében egy olyan MaaS rendszer kialakítása, amely a digitális akadálymentesítés figyelembevételével épül fel.

A kvalitatív kutatás eredményeinek feldolgozása deduktív kódolással történik: az alkalmazott elméleti keret a MaaS koncepció és az igazságosság terén kialakult előzetes megfontolások alapján épül fel. A kutatás érdekessége, hogy két eltérő mélyinterjú megkérdezés eredményeit veszi górcső alá, amelyekben egyaránt jelen vannak a megrendelői, kivitelezői és szolgáltatói oldal képviselői. Valamennyi válaszadó meghatározó szereplője a hazai helyi- és helyközi közforgalmú közlekedésnek.

A kutatás eredményei alapján Szeged és vonzáskörzete esetében már egy MaaS pilot megvalósításához is szükséges a megfelelő stratégiaalkotás, állami források, valamint egy kompetens közreműködő szervezet megalakulása. A társadalmi igazságosság témaköre jelentősen háttérbe szorult. A megkérdezettek hangsúlyozták, hogy a digitális akadálymentesítés érdekében szükséges a fogyatékkal élők bevonása is, azonban az eljárásrend kapcsán konkrét javaslatok nem születtek. A digitális akadálymentesítésért a jövőbeli mobilitási projektek során felelősök kijelölésére van szükség, valamint fontos, hogy a fogyatékkal élőkkel már a projektek kezdeti szakaszában vegyék fel a kapcsolatot megvalósításért felelősök.